

Geliş Tarihi: 06.12.2018
Kabul Tarihi: 13.12.2019
Yayın Tarihi: 17.01.2019

علي لسان طائفة ارغوزان

OĞUZTAD

OĞUZ TÜRKÇESİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Sayı: 1 - Ocak 2019

s.s. 236-239

**TÜRK, VAHİT (2018). ALİ ŞİR NEVÂYÎ TÂRİH-İ ENBİYÂ VE HÜKEMÂ
(METİN-AKTARMA-DİZİN- TIPKIBASIM): TÜRK KÜLTÜRÜNÜ
ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ YAYINLARI, ISBN 978-975-456-147-0, 342 SAYFA**

Hüseyin GÖKÇE*

**PROF. DR. VAHİT TÜRK'ÜN ALİ ŞİR NEVÂYÎ TÂRİH-İ ENBİYÂ VE HÜKEMÂ
(METİN-AKTARMA-DİZİN- TIPKIBASIM) ADLI ESERİ ÜZERİNE**

Ali Şir Nevâyî'nin tarih konulu iki eserinden biri olan Târih-i Enbiyâ ve Hükemâ, Prof. Dr. Vahit Türk tarafından hazırlanarak Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları tarafından

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı A.B.D.
h.gokce16@hotmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5275-8751>

2018 yılında yayınlanmıştır. 342 sayfadan oluşan kitap, *Metin, Aktarma, Dizin, Tıpkıbasım ve Kaynakça* bölümleri olmak üzere beş bölümden oluşmaktadır. Bu yazıda Türk'ün yapmış olduğu bu kitap çalışması tanıtılmıştır.

1. PROF. DR. VAHİT TÜRK'ÜN ÖZGEÇMİŞİ

12.06.1960 tarihinde Sivas ili, Gürün ilçesi Sarıca köyünde doğan Prof. Dr. Vahit Türk, ilk ve orta öğrenimini Sivas'ta tamamladıktan sonra 1978 yılında Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'ne yerleşmiştir. 1983 yılında lisans öğrenimini tamamladıktan sonra, 1987 yılında Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde, Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun'un danışmanlığında hazırladığı Hatiboğlu Bahrü'l-Hakayık -Transkripsiyon- adlı teziyle yüksek lisansını tamamlamıştır. 1990 yılında Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsünde Prof. Dr. Tuncer Gülensoy yönetiminde hazırladığı Ali Şir Nevâî Mecâlisü'n-Nefâis İnceleme-Metin-Dizin adlı teziyle doktorasını tamamlayan Prof. Dr. Vahit Türk, Fırat Üniversitesi, Trakya Üniversitesi, Kazakistan Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi gibi yurt içinde ve yurt dışında çeşitli üniversitelerde görevlerde bulunmuştur.

2000 yılında doçent, 2006 yılında profesör olan ve hâlen İstanbul Kültür Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapan Prof. Dr. Vahit Türk, evli ve üç çocuk babasıdır.

2. PROF. DR. VAHİT TÜRK'ÜN ALİ ŞİR NEVÂYÎ TÂRİH-İ ENBİYÂ VE HÜKEMÂ ADLI ESERİ

Eserleri ve kullandığı dil ile tarih boyunca Türk bilgin ve şairlerini etkilemeyi başaran ve böylelikle Türk edebiyatının önemli kişilerinden bir olan Ali Şir Nevâyî 15. yüzyılda yaşamıştır. Tarih, dil, edebiyat ve birçok konuda eser yazmayı başaran Ali Şir Nevâyî'nin tarih konusunda yazdığı iki eserden biri olan Tarih-i Enbiyâ ve Hükemâ, Hz. Âdem'den Hz. Muhammed'e kadar gelen peygamberler ve belli başlı hakimler hakkındaki menkıbeleri ihtiva eden mensur bir eserdir. Prof. Dr. Vahit Türk tarafından incelenen bu değerli çalışmanın basımı 2018 yılında 500 adet olarak Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü (TKEA) tarafından, incelenmesi ise Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun ve Prof. Dr. Dursun Yıldırım tarafından yapılmıştır.

Tarih-i Enbiyâ ve Hükemâ, Ayşe Deniz Abik tarafından doktora tezinin bir bölümü olarak 1993 yılında işlenmiştir ancak eser yayınlanmamıştır. Bununla birlikte ülkemizde bu eserle ilgili herhangi bir yayın da yapılmamıştır. Türkiye'de Nevâyî eserlerinin tamamının yayınlanması amaçlanmaktadır ve bu amaç doğrultusunda bu eseri yayın hayatına kazandıran Prof. Dr. Vahit Türk, eseri hazırlarken Paris Bibliotheque Nationale France'da bulunan külliyat nüshası, Süleymaniye Kütüphanesi külliyat nüshası ve Taşkent yayını göz önünde bulundurmıştır. Çalışma, metin, aktarma, dizin, tıpkıbasım ve kaynakça bölümlerinden oluşmaktadır. Prof. Dr. Vahit Türk, metni oluştururken cümlelerin belirlenmesine gerek duymuş ve yazım işareti olarak nokta, seyrek olarak da virgül kullanmıştır. Metni okumada Paris nüshası esas alınmakla birlikte nüsha farklılıkları metne yansıtılmış ve bu farklılıklar yerinde belirtilmiştir. Metnin

dipnotlarında Süleymaniye nüshası S, Taşkent yayını T, Paris nüshası P kısaltmalarıyla gösterilmiştir.

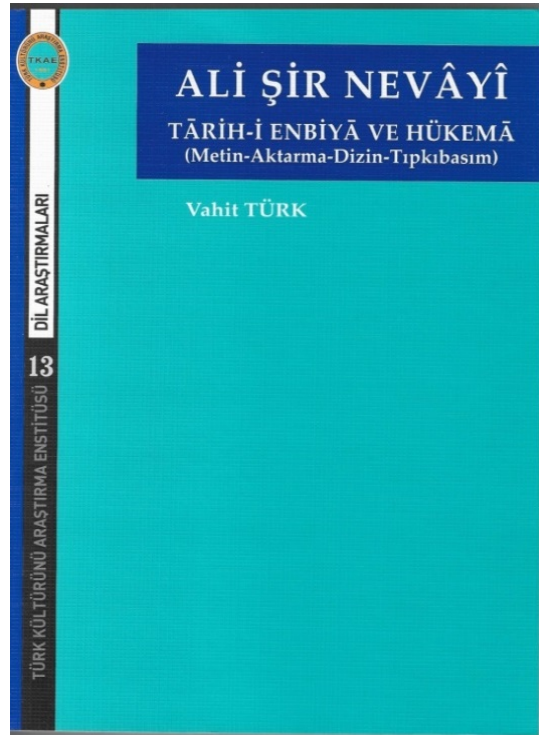
Çalışmanın ilk bölümünü oluşturan metin kısmı 1 ile 74. sayfaları içermektedir. Bu kısımda Ali Şir Nevâyî tarafından Arap harfleri ile yazılan metnin transkripsiyonlu hali verilmiştir. Metin kısmında insanoğlunun babası olarak tanımlanan Hz. Adem'den başlayarak Hz. İdris, Hz. Hud, Hz. İbrahim, Hz. İsmail, Hz. Yakup, Hz. Yusuf gibi birçok peygamber ve Lokman Hekim, Fasagurs Hakim, Sokrat Hakim gibi bir çok bilgin hakkında menkıbeler yer almaktadır. Çalışmanın ikinci bölümünü oluşturan aktarma kısmı 75 ile 139. sayfaları içermektedir. Bu kısımda transkripsiyonu verilen eserin Türkiye Türkçesine aktarımı yapılmıştır. Çalışmanın üçüncü bölümünü oluşturan dizin kısmı 141 ile 289. sayfaları içermektedir. Bu kısımda, metinde geçen bütün kelimelere yer verilmiştir. Madde başı durumundaki kelimeler, koyu olarak belirginleştirilmiş ve ekleriyle birlikte metin içerisinde geçtikleri yerler gösterilmiştir.

ābā: Atalar

ā. 9b/9

ā+sı 7b/14

Çalışmanın dördüncü bölümünü tıpkıbasım kısmı oluşturmaktadır. 25 varaktan oluşan tıpkıbasımı 1b ile başlamakta ve 25b ile son bulmaktadır. Kitapta 291 ile 339. sayfaları içeren bu kısımda, metni okurken göz önünde bulundurulmuş nüshanın tıpkıbasımını çalışmaya eklemiştir. Çalışmanın son bölümü ise kaynakça kısmından oluşmaktadır. 341 ile 342. sayfaları içeren bu kısımda ise çalışma hazırlanırken faydalanılan diğer çalışmalara yer verilmiştir.

3. PROF. DR. VAHİT TÜRK'ÜN ALİ ŞİR NEVÂYÎ'NİN ESERLERİ ÜZERİNE DİĞER ÇALIŞMALARI

- TÜRK, V. (2006). Ali Şir Nevâyî Nazmü'l-Cevâhir. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yay.
- TÜRK, V., Şaban Doğan. (2015). Hayretü'l-Ebrar. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay.
- TÜRK, V. (2015). Ali Şir Nevâyî Vakfiye. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay.
- TÜRK, V. (2016). Nevâyî Mahbûbu'l-Kulûb. İstanbul: Ötüken Neşriyat
- TÜRK, V. (2017). Ali Şir Nevâyî Münacât - Çihil Hadis (Kırk Hadis); Nazmü'l-Cevâhir; Kitâb-ı Sirâcü'l-Müslimin. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay.
- TÜRK, V. (Yayına hazırlanıyor). Ali Şir Nevâyî Tarih-i Müluk-u Acem. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay.